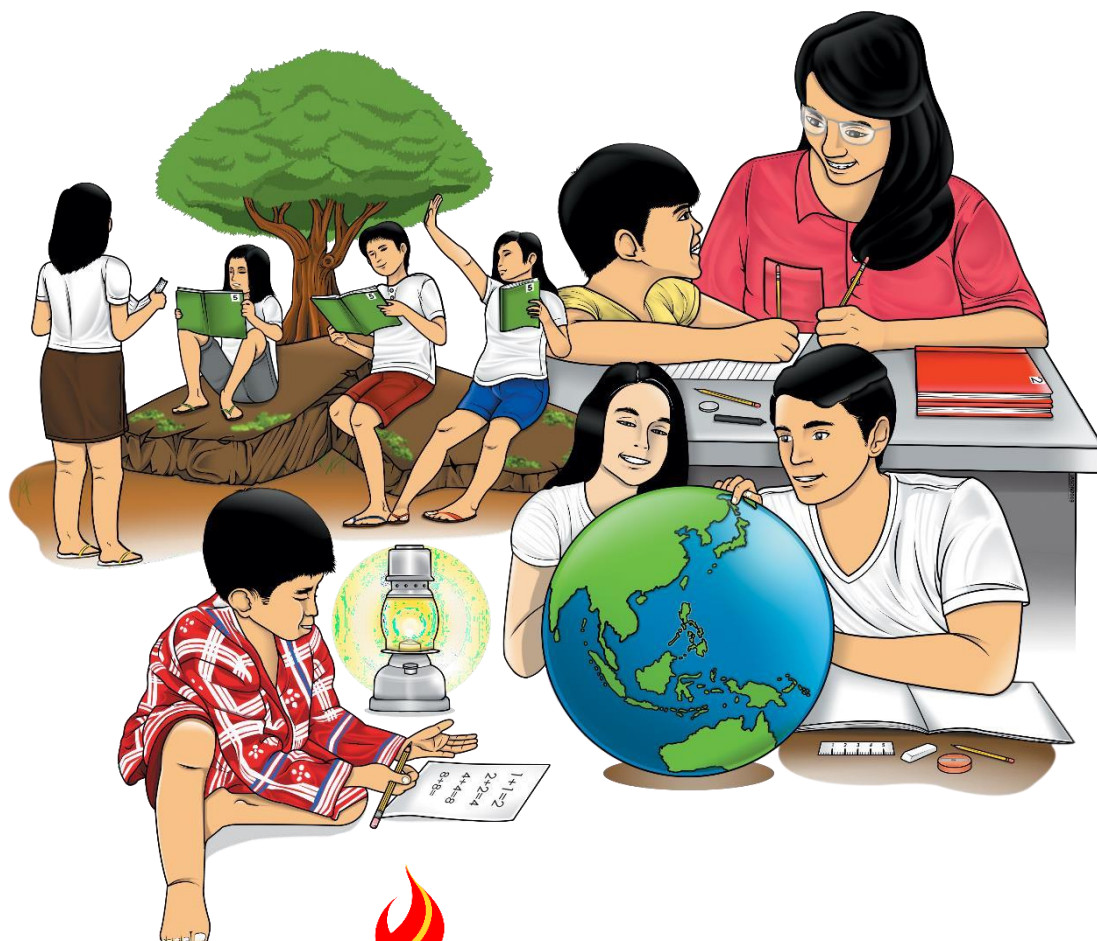

Filipino

Unang Markahan – Modyul 2: Paggamit nang Wasto sa mga Pangngalan at Panghalip

Filipino –Ikalimang Baitang Alternative Delivery Mode
Unang Markahan – Modyul 2: Paggamit nang Wasto sa mga Pangngalan at Panghalip Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anumang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran
ng Edukasyon Kalihim:
Leonor Magtolis Briones
Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Melinda Lourdes C. Amoyo

Editor: Virginia C. Dulfo, Cresente A. Beato, Eleonor G. Distrajo, Farrah R. Delfin,
Jeriel B. Caracol

Tagasuri: Lorie Emmanuel B. Arago, Aurora B. Amboy, Rose Ann B. Menieba

Tagalapat: Michael Q. Balan, Ryan R. Tiu, Swelyn E. Forro

Tagapamahala:

Ramir B. Uytico

Arnulfo M. Balane

Rosemarie M. Guino

Teodorico C. Peliño Jr.

Joy B. Bihag

Ryan R. Tiu

Bernardo A. Adina

Gaudencio C. Aljibe Jr.

Lea C. Aberia

Virginia C. Dulfo

Ma. Teresa B. Afable

Shirley B. Bacal

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Kagawaran ng Edukasyon – Rehiyon VIII

Office Address: Government Center,
Candahug, Palo, Leyte Telefax:053-323-3156
E-mail Address: region8@deped.gov.ph

Filipino

**Unang Markahan Modyul 2:
Paggamit nang Wasto sa mga
Pangngalan at Panghalip**

Paunang Salita

Para sa tagapagdaloy:

Malugod na pagtanggap sa asignaturang **Filipino 5 ng *Alternative Delivery Mode (ADM)*** **Modyul para sa araling Paggamit nang Wasto sa mga Pangngalan at Panghalip!**

Ang modyul na ito ay pinagtulungang dinisenyo, nilinang at sinuri ng mga edukador mula sa pampubliko at pampribadong institusyon upang gabayan ka, ang gurong tagapagdaloy upang matulungang makamit ng mag-aaral ang pamantayang itinakda ng Kurikulum ng K to12 habang kanilang pinanagumpayan ang pansarili, panlipunan at pang-ekonomikong hamon sa pag-aaral.

Ang tulong-aral na ito ay umaasang makauugnay ang mag-aaral sa mapatnubay at malayang pagkatuto na mga gawain ayon sa kanilang kakayahan, bilis at oras. Naglalayon din itong matulungan ang mag-aaral upang makamit ang mga kasanayang pan-21 siglo habang isinasaalang-alang ang kanilang mga pangangailangan at kalagayan.

Bilang tagapagdaloy, inaasahang bibigyan mo ng paunang kaalaman ang mag-aaral kung paano gamitin ang modyul na ito. Kinakailangan ding subaybayan at itala ang pag-unlad nila habang hinahayaan silang pamahalaan ang kanilang sariling pagkatuto. Bukod dito, inaasahan mula sa iyo na higit pang hikayatin at gabayan ang mag-aaral habang isinasagawa ang mga gawaing nakapaloob sa modyul.

Para sa mag-aaral:

Malugod na pagtanggap sa **Filipino 5 ng Alternative Delivery Mode (ADM)**
Modyul para sa araling Paggamit nang Wasto sa mga Pangngalan at Panghalip!

Ang modyul na ito ay ginawa bilang tugon sa iyong pangangailangan. Layunin nitong matulungan ka sa iyong pag-aaral habang wala ka sa loob ng silid-aralan. Hangad din nitong madulutan ka ng mga makabuluhang oportunidad sa pagkatuto.

Ang modyul na ito ay may mga bahagi at icon na dapat mong maunawaan.

Alamin

Sa bahaging ito, malalaman mo ang mga dapat mong matutuhan sa modyul.

Subukin

Sa pagsusulit na ito, makikita natin kung ano na ang kaalaman mo sa aralin ng modyul. Kung nakuha mo ang lahat ng tamang sagot (100%), maaari mong laktawan ang bahaging ito ng modyul.

Balikan

Ito ay maikling pagsasanay o balik-aral upang matulungan kang maiugnay ang kasalukuyang aralin sa naunang leksyon.

Tuklasin

Sa bahaging ito, ang bagong aralin ay ipakikilala sa iyo sa maraming paraan tulad ng isang kuwento, awitin, tula, pambukas na suliranin, gawain o isang sitwasyon.

Suriin

Sa seksyong ito, bibigyan ka ng maikling pagtalakay sa aralin. Layunin nitong matulungan kang maunawaan ang bagong konsepto at mga kasanayan.

Pagyamanin

Binubuo ito ng mga gawaing para sa malayang pagsasanay upang mapagtibay ang iyong pang-unawa at mga kasanayan sa paksa. Maaari mong iwasto ang mga sagot mo sa pagsasanay gamit ang susi sa pagwawasto sa huling bahagi ng modyul.

Isaisip

Naglalaman ito ng mga katanungan o pupunan ang patlang ng pangungusap o talata upang maproseso kung anong natutuhan mo mula sa aralin.

Isagawa

Ito ay naglalaman ng gawaing makatutulong sa iyo upang maisalin ang bagong kaalaman o kasanayan sa tunay na sitwasyon o realidad ng buhay.

Tayahin

Ito ay gawain na naglalayong matasa o masukat ang antas ng pagkatuto sa pagkamit ng natutuhang kompetensi.

Karagdagang Gawain

Sa bahaging ito, may ibibigay sa iyong panibagong gawain upang pagyamanin ang iyong kaalaman o kasanayan sa natutuhang aralin.

Susi sa Pagwawasto

Naglalaman ito ng mga tamang sagot sa lahat ng mga gawain sa modyul.

Sa katapusan ng modyul na ito, makikita mo rin ang:

Sanggunian

Ito ang talaan ng lahat ng pinagkuhanan sa paglikha o paglinang ng modyul na ito.

Ang sumusunod ay mahahalagang paalala sa paggamit ng modyul na ito:

1. Gamitin ang modyul nang may pag-iingat. Huwag lalagyan ng anumang marka o sulat ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.
2. Huwag kalimutang sagutin ang *Subukin* bago lumipat sa iba pang gawaing napapaloob sa modyul.
3. Basahing mabuti ang mga panuto bago gawin ang bawat pagsasanay.
4. Obserbahan ang katapatan at integridad sa pagsasagawa ng mga gawain at sa pagwawasto ng mga kasagutan.
5. Tapusin ang kasalukuyang gawain bago pumunta sa iba pang pagsasanay.
6. Pakibalik ang modyul na ito sa iyong guro o tagapagdaloy kung tapos nang sagutin lahat ng pagsasanay.

Kung sakaling ikaw ay mahirapang sagutin ang mga gawain sa modyul na ito, huwag mag-aalinlangang konsultahin ang inyong guro o tagapagdaloy. Maaari ka rin humingi ng tulong kay nanay o tatay, o sa nakatatanda mong kapatid o sino man sa iyong mga kasama sa bahay na mas nakatatanda sa iyo. Laging itanim sa iyong isipang hindi ka nag-iisa.

Umaasa kami, sa pamamagitan ng modyul na ito, makararanas ka ng makahulugang pagkatuto at makakakuha ka ng malalim na pang-unawa sa kaugnay na mga kompetensi. Kaya mo ito!

Alamin

Kumusta na kaibigan? Narito akong muli ang iyong kaibigan na si Kokoy para samahan ka sa panibagong paglalakbay.

Binabati kita dahil natapos mo ang unang modyul. Tiyak naging masaya ka sa ating kuwentuhan. Naghanda akong muli ng kapana-panabik na mga gawain para sa iyo. Handa ka na ba? Pagkatapos ng ating paglalakbay inaasahan ko na magagawa mo ang mga sumusunod:

- a. nagagamit mo nang wasto ang mga pangngalan at panghalip sa pagtalakay tungkol sa sarili, sa mga tao, hayop, lugar, bagay at pangyayari sa paligid;
- b. natutukoy mo ang uri ng pangngalan at panghalip na ginamit sa pangungusap; at
- c. nakasusulat ka ng isang maikling talata na tumatalakay tungkol sa sarili.

Subukin

Oooooopsss! Bago natin ipagpatuloy ang ating paglalakbay nais kong malaman muna ang kakayahan mo sa sumusunod na mga gawain.

Gawain A. Basahin ang sumusunod na pangungusap. Suriin ang mga salitang nakasulat ng madiin. Tukuyin kung anong ng uri ng pangngalan ito. Isulat sa loob ng talahanayan ang sagot ayon sa uri nito.

1. Si **Gng. Cruz** ay bumili ng **sapatos** para sa kanyang **anak**.
2. Tuwang-tuwa si **Nena** nang bigyan siya ng isang dosenang **rosas** ng kanyang **manliligaw**.
3. Isang batalyong **sundalo** ang dumating sa **bayan** para tumulong sa pamimigay ng **pagkain** sa mga **tao**.
4. Si **Jose** ay nakatira sa **Maynila** nang mag-isa kaya siya nangangamba sa kanyang siguridad.
5. Si **Mang Ambo** ay namigay ng **pera** sa mga kababayan **niya**.

Pantangi	Pambalana	Kongkreto	Di-Kongkreto	Lansakan

Gawain B. Kopyahin sa *notebook* ang usapan at punan ang patlang ng tamang panghalip upang mabuo ang diwa nito.

Isang araw, nagkasalubong sina kambing at aso sa gitna ng makitid na tulay.

Makitid lamang ang tulay. Hindi _____ maaaring dumaan ng sabay!

Bumalik _____ sa dulo at _____ muna ang tatawid.

Aba, hindi maaari, _____ ang nauna rito. _____ ang bumalik, hindi _____.

_____? Kahit anong mangyari, hindi _____ mapababalik.

Talaga bang mapilit _____?

Bakit? _____ ang ipinagmamalaki mo?

Kayang-kaya kitang ihulog sa ilog sa pamamagitan ng aking sungay _____.

Kakagatin naman _____.

Ayaw _____? Heto ang sa _____!

Aralin

1

Paggamit nang Wasto sa mga Pangngalan at Panghalip

Alam mo ba kaibigan na sa unang baitang ka palang ay pinag-aaralan mo na kung ano ang Pangngalan at Panghalip? Kaya't sa ikalimang baitang ay susubukin natin kung talaga bang naunawaan mo ang mga ito. Gagamitin natin ito sa iba't ibang usapan tulad ng kuwentuhan natin mamaya.

Balikan

Tara! Ipagpatuloy natin ang kuwentuhan. Grabe ang nangyari ngayong pandemya. Maraming pagbabago ang naganap na tila bang wala nang katapusan. Nakatatakot lumabas dahil baka mahawa ka ng mikrobyong dala ng COVID-19. Mas grabe pa ito sa mga sakunang naranasan ng ng Pilipinas. Tulad na lamang ng nasa llarawan. Binibisita tayo ng mahigit 20 bagyo kada taon. Ikuwento mo naman at isulat sa isang papel ang hindi malilimutang mga karanasan sa pangyayaring ito.

Sundan mo rin ang aking mga gabay na tanong:

1. Sino-sino ang mga nakasama mo sa pangyayaring ito?
2. Anong nangyari? Ikuwento ang buong pangyayari.
3. Saan ito nangyari?

Isang Di- Malilimutang Karanasan sa Panahon ng Kalamidad

Tuklasin

Sabi ko sa iyo kaibigan, natutuhan mo na ang araling ito. Limang taon na nating pinag-uusapan kung ano ang pangngalan at panghalip. Mas sususbukin ko pa ang ang iyong kakayahan sa pamamagitan ng dalawang pagsubok. Basahin ang talata nang may pag-unawa at sagutin ang mga gawain sa ibaba.

Buod ng Akdang “Ang Pinagmulan ng Bahaghari”

Noong kapanahunan ni Noe ay naging napakasama ng mga tao. Tanging siya na lamang ang natitirang matuwid. Namuhay siyang may takot sa Diyos. Siya ay may tatlong anak. Isang araw kinausap si Noe ng Diyos at sinabing “Lilipulin ko na ang lahat ng mga tao sa daigdig. Umabot na sa sukdulan ang kanilang kasamaan. Kaya’t pumutol ka ng kahoy sipres at gumawa ka ng isang daong. Agad na tumalima si Noe sa utos ng Panginoon. Habang ginagawa ni Noe ang malaking daong ay inakala ng mga tao na siya’y nababaliw na. Ngunit sa kabila ng panlilibak ay pinaalalahanin pa rin niya ang mga ito sa paparating na pagbaha. Naganap nga ang kinatatakutan niya. Tanging ang kanyang angkan ang nakapasok sa daong. Tumaas nang tumaas ang tubig hanggang sa umabot sa taluktok ng bundok. Nang matapos ang pagbaha ay gumawa si Noe ng dambana at naghandog sa Panginoon. Kasunod nito ang paglitaw ng bahaghari sa ulap tanda ng kanyang katapatan at pagtupad sa pangakong, “Kailanman ay hindi na niya lilipulin sa pamamagitan ng baha ang lahat ng may buhay.”

- Hango sa Pinagymang Pluma 5

Gawain A. Basahin at unawain ang pangungusap. Ibigay ang kaparehong kahulugan ng mga salitang nakasulat ng madiin. Piliin ang letra ng tamang sagot.

1. Kasama ni Noe ang kanyang buong pamilya sa pagsakay sa **daong**.
A. dyip B. kotse C. barko
2. Inakala ng mga tao na nababaliw na ang **angkan** ni Noe.
A. kapitbahay B. kapamilya C. katrabaho
3. Sa kabila ng **panlilibak** na narinig ay hindi pa rin nag-isip nang masama si kapwa si Noe.
A. pagpaparatang B. pangungutya C. pangangaral
4. Tumaas ang tubig hanggang sa **taluktok** ng ng pinakamataas na bundok.
A. dalisdis B. paanan C. tuktok
5. Nang matapos ang malaking pagbaha ay gumawa ng dambana si Noe at **naghandog** sa Panginoon.
A. nag-alay B. naglagay C. nagalak

Gawain B. Balikan ang tekstong “Ang Pinagmulan ng Bahaghari”. Tukuyin ang *Pangngalan at Panghalip* na matatagpuan dito. Pagkatapos ay kopyahin ang graphic organizer sa kwaderno at itala sa hanay ang mga salitang napili mo.

PANGNGALAN

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

PANGHALIP

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Suriin

Nakatutuwa dahil ang husay mo sa pagsagot ng mga gawaing ito. Gusto mo bang maglaro? Tara maglaro tayo. Humanap ka ng makakalaro na kahit sinong miyembro ng iyong pamilya. Sabay ninyong basahin ang impormasyon sa ibaba. Dapat maging pamilyar ka pagkatapos ninyong basahin at unawain.

Ano ang pangngalan?

Ang **pangngalan** ay salitang pantawag sa tao, bagay, hayop, lugar o pangyayari.

Halimbawa:	tao	- Ralph, Myra, bata, nanay
	bagay	- aklat, sapatos, bisikleta, bag
	hayop	- kalabaw, pusa, aso, ibon
	lugar	- Borongan, Cebu, simbahan, palengke
	pangyayari	- Araw ng Kalayaan, Bagong Taon, kaarawan

Ang sumusunod ay ang limang uri ng pangngalan:

Pangngalang pambalana – ay salitang pantawag sa karaniwang ngalan ng tao, bagay, hayop, lugar o pangyayari. Ang pangngalang ito ay di-tiyak at nagsisimula sa maliit na titik.

Halimbawa:	tao	-bata, lalaki, babae, magulang, kapatid
	bagay	-bag, upuan, kurtina, lapis, papel
	hayop	-kalabawa, baka, aso, ibon
	lugar	-baryo, hospital, palengke, lunsod,
	pangyayari	-binyag, rebolusyon, pagtatapos,

1. **Pangngalang pantangi** – ay salitang pantawag sa tiyak na ngalan ng tao, bagay, hayop, lugar o pangyayari. Ito ay nagsisimula sa malaking titik.

Halimbawa:

tao	- Jose Rizal, Gng. Maria Cruz, Myrna, Justine
bagay	- Nike Shoes, Michaela Bag, Paperdoll Dress
hayop	- Bertong Kalabaw, Brownie (aso), Katya (pusa)
lugar	- Simbahan ng Barasoain. Manila, Hongkong
pangyayari	- Pasko ng Pagkabuhay, EDSA People Power

2. **Pangngalang kongkreto o tahas** – Ito ay ngalan ng mga bagay na nakikita o nahihipo.

Halimbawa: aklat, mesa, sabon, manga, tubig, upuan

3. **Pangngalang di-kongkreto o basal** – Ito ay salitang pantawag na may kinalaman sa ating emosyon o damdamin.

Halimbawa: lungkot, hapdi, talino, ligaya, lagim

4. **Pangngalang lansakan** – Ito ay pangngalang tumutukoy sa maramihan o pangkatan.

Halimbawa: langkay, dosena, kumpol, batalyon, buwig.

Tandaan! Sa lahat ng uri ng pangngalan, ang Pangngalang Pantangi lamang ang palaging nagsisimula sa malaking titik.

Ang Pangngalang Pambala, Kongkreto o tahas, Di-kongkreto o basal at lansakan ay isinusulat sa maliliit na titik maliban na lang kung ito ay ginamit bilang simula ng pangungusap.

Halimbawa: 1. a. Manila ang paborito kong lugar.

↓
pantangi

b. Ang aking paboritong lugar ay Manila.

↓
pantangi

2. a. Bumili ako sa palengke ng isang dosenang saging.

↓
lansakan

b. Isang dosenang saging ang binili ko sa

↓
palengke. lansakan

Ano naman ang panghalip?

Ang panghalip ay salitang ginagamit bilang panghalili o pamalit sa pangngalan.

Halimbawa: a. Si Gng. Flor Ramirez ang aking nanay.

▼
pangngalan

Siya ang aking

▼
nanay. panghalip

Ang tatlong uri panghalip ay mga sumusunod:

1. **Panghalip na panao** – ginagamit na panghalili o pamalit sa

ngalan ng tao. Halimbawa: Si Kim ay matalino.

▼
pangngalan

Siya ay matalino.

▼
Panghalip

Ang panghalip panao ay may **panauhan**:

unang panauhan – nagsasalita : ako, akin, ko

ikalawang panauhan-kinakausap : ikaw, iyo, mo, inyo, kaniya

ikatlong panauhan-pinag-uusapan : sila, kanila, nila

Ang panghalip panao ay may **kailanan**:

Isahan :ako, akin, ko, ikaw, iyo, mo

Dalawahan :kata, kita, tayo, inyo, ninyo

Maramihan :tayo, kami, amin, naming, atin, natin

2. **Panghalip na pananong** – Ito ay salitang ginagamit sa pagtatanong at nagtatapos sa tandang pananong (?).

Halimbawa:

a. Sino ang nanay mo?

b. Bakit ka narito?

c. Paano ka nakarating dito?

Pag-aralan nang mabuti ang tsart na ito:

Mga panghalip pananong	Sumasagot sa tanong tungkol sa:
Sino	tao
Kanino	tao
Ano	hayop, bagay, katangian, pangyayari
kailan	panahon
saan	lugar o pook
bakit	dahilan ng pangyayari
paano	paraan ng paggawa
Ilan	bilang o dami ng nais malaman
Alin	pagpipilian
gaano	sukat o bigat
magkano	halaga

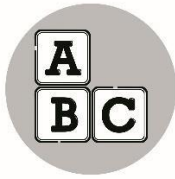
3. Panghalip na panaklaw – Ito ay ginagamit para tukuyin ang bilang ng pangngalan (ngalan ng tao, hayop, lugar, bagay o pangyayari)

Halimbawa ng panghalip panaklaw:

ang-isahan : bawat, anoman, gaanoman, alinman,
sinoman,saanman, kaninoman, ilanman
pangmaramihan : lahat, pawang, kapuwa, marami, ilan

Halimbawa ng pangungusap:

1. Bawat isa ay mahalaga, iyan ang lagi mong tatandaan.
2. Lahat ng problema ay may solusyon, gaanoman ito kabigat.

Pagyamanin

Ops! Isa pang gawain ang inihanda ko para sa 'yo! Kayang kaya mo to!

Gawain A. Gamit ang mga kaalamang natutuhan. Basahin at suriin ang mga pangungusap. Isulat sa sagutang papel kung ang pangngalang may diin at salungguhit ay **pambalana, pantangi, tahas, basal o lansakan.**

1. Umaapaw sa **kaligayahan** ang aking puso sa iyong ibinalita.
2. Si **Ginoong Reyes** ay mabait at mapagbigay sa mga nangangailangan.
3. Binigyan ako ng aking anak ng isang **dosenang** rosas.
4. Ang aking mga kaibigan ay masayang naglalaro sa **bakuran**.
5. Bumili ako ng isang kahong **tubig**.
6. Ako ay magiging mabuting alagad ng **Panginoon**.
7. Iyan ang aking mga pangarap para sa ikauunlad ng **mundo**.
8. Hanggang kailan ka tatalima sa utos ng iyong mga **magulang?**
9. Sinoman sa atin ay may maiaambag sa pagpapanatili ng katahimikan at kapayapaan ng **sanlibutan**.
10. Huwag nating tularan ang mga **taong** masasama.

Gawain B. Malaki ang naitutulong ng mga mungkahi sa pagsasakaturang mga proyekto. Di na rin mabilang ang mga programang naisakatuparan mula sa mga napagkasunduang mungkahi. **Kompletuhin** ang pangungusap sa bawat bilang sa pamamagitan ng **paglalagay ng angkop na panghalip** upang mabuo ang diwa.

Fe: Ang (balana, bawat isa, iba) sa inyo ay makapagbibigay ng inyong mungkahi. Tess: Puwede bang isulat sa pisara ang mungkahi para mabasa nating (balana, karamihan, lahat)?

Fe: (Sinomang, Alinmang, Saanmang) dako n g m u n d o , pagmamahal ang kailangan ng (bawat, lahat, ibang) tao.

Tess: Oo nga, ano? Maisasakatuparan kaya ang (alinmang, anomang, saanmang) binabalak nating gawin?

Fe: Halos ganyan din ang nasa isip ko. Hetong, pakingsap ninyo. "Pagmamahalan ng (isa't isa, bawat, isa) ay mahalaga sa (balana, isa, ilan)".

Tess: Kayang-kaya kapag tulong-tulong tayong (lahat, bawat, karamiha

Isaisip

Kaibigan, kaunti nalang at matatapos na ang ikalawang paglalakbay. Nais kong balikan mo ang naisulat tungkol sa hindi mo malilimutang karasanan sa isang bagyo. Pumikit ka at isipin ang pangyayaring ito. Isipin at balikan ang mga taong nakatulong upang makaligtas ka sa pagsubok na ito. Balikan ang detalyadong pangyayaring ito.

Paano ka naging matagumpay sa pagsubok na ito?

Anong aral ang natutuhan sa pangyayaring ito?

Isagawa

Dadagdagan pa natin an iyong kaalaman kaibigan! Basahin at sunid mo lang ang mga pahayg sa ibaba. Galingan mo!

Ang pagkakaroon ng bahaghari ay pagpapatunay ng pangako ng Diyos sa tao na kailanman ay hindi na niya lilipulin ang tao sa daigdig sa pamamagitan ng baha. Kung ating titingan, anumang trahedya na bunga ng baha ay masaabing batik ng kalikasan sa pang-aabuso ng mga tao sa kapaligiran.

Ikaw naman ngayon ang gumawa ng pakikipagtipan sa Diyos para sa pangangalaga sa ating kalikasan. Sumulat ng isang talata kung paano mo mapangangalagaan ang kalikasan. Alalahanin ang mga natutuhan sa wastong gamit ng pangngalan at panghalip.

Tayahin

Kumusta? Umaasa ako na naging aktibo ka sa aralin natin sa modyul na ito.

Para masukat natin ang iyong kaalaman sa modyul na ito ay sagutan mo lamang ang gawain sa ibaba. Kayang-kaya mo yan kaibigan!

Ikaw ay kabilang sa Samahan ng mga Manunulat o Campus Journalist sa inyong paaralan. Magkakaroon ng Campaign Drive ang inyong paaralan. Ikaw ay naatasang sumulat ng Jingle na mapanghikayat tungkol sa pangangalaga sa kalikasan. Isaalang-alang ang **wastong gamit ng pangngalan at panghalip** sa pagtalakay ng mga pangyayari sa kapaligiran. Isulat ang Jingle sa *short bond paper*.

Mga Pamantayan sa Pagsulat ng Jingle	1	2	3	4	5
Nakabuo ng isang mapanghikayat na jingle sa malinis at maayos na pamamaraan.					
Nakapaglahad nang mahusay, malinaw at angkop na mensahe batay sa paksang ibinigay.					
Nagamit nang wasto ang mga pangngalan at panghalip sa pagbuo ng jingle					
Kabuoang puntos					
5 - Napakahusay 4 - Mahusay 3 - Katamtaman 2 - Di-mahusay 1 - Sadyang Di-mahusay					

Susi sa Pagwawasto

A. Subukin

pantang!	pambalana	kongkreto	di-kongkreto	lansakan
1. Gng. Cruz	anak, sapatos	sapatos		
2. Nena	manligaw			Isang dosenang rosas
3.	bayang, tao, pagkain	pagkain		Isang batayong sundalo
4. Jose, Manila, Covid 19 Virus			siguridad	
5. Mang Ambo	Kababayan, pera	pera		

B.

KAMBING: Makitid lamang ang tulay. Hindi *tayo* maaaring dumaan nang sabay!
 ASO : Bumalik ka sa dulo at ako muna ang tatawid.
 KAMBING : Aba, hindi maaari . Ako ang nauna rito . *Ikaw* ang bumalik, hindi ako.
 ASO : Ano? Kahit anong mangyari, hindi *mo* ako mapababalik.
 KAMBING : Talaga bang mapilit ka ?
 ASO : Bakit? Ano ang ipinagamalak mo?
 KAMBING : Kayang - kaya kitang ihulog sa ilog sa pamamagitan ng sungay ko.
 ASO : Kakagatin naman kita.
 KAMBING : Ayaw mo ? Heto ang sa *iyol*

Pagyaamanin

A.

- basal
- pantang!
- lansakan
- tahas
- kongkreto o tahas

B.

- Pantang!
- Pambalana
- tahas
- Pambalana
- tahas
- Pambalana
- ito
- ito
- ito
- sila

Isaisip

B.

Fe: iba
 Tess: lahat
 Fe: Saanmang
 Tess: anomang
 Fe: isa't isa, balana
 Tess: lahat

Isagawa
 Ang lahat ng sagot ay depende sa
 isinulat na pangungusap ng bata
 gamit ang pangngalan at
 panghalip.

Balikan
 Ang sagot sa gawain ay depende sa
 karanasang ibabahagi ng mag - aaral.

- Tuklasin A**
1. C
 2. B
 3. B
 4. C
 5. A
- Tuklasin B**
 Pangngalan
1. Noe
 2. Diyos
 3. Panginoon
 4. Angkan
 5. Bahaghari
- Atbp**
 Panghalip
1. Siya
 2. Ko
 3. Ka
 4. Niya
 5. nito

Sanggunian

- Liwanag, Lydia B. PhD., Landas sa Wika 6, Batayang Aklat sa Filipino, Ikaanim na Baitang, pp.73-75, Binagong Edisyon 2011, Muling Limbag 2014, Edu Resources Publishing, Inc.
- Arellano, Lourdes A., Cayari, Remedios M., Mendoza, Rosa C. Sining sa Wika 6, Batayang Aklat pp. 64-71 J.C. Palabay Enterprises, INC., Karapatang-Ari 1998.
- Agarrado, Patricia Jo C., Francia, Maricar L., Gojo Cruz, Genaro R., Guerrero III, Perfecto R. Alab Filipino 5, Batayang Aklat p. 36, 42, 48 Karapatang-sipi 2016 ng Vibal Group, Inc.
- Baisa-Julian, Ailene G. at Dayag, Alma M., Pinagyamang Pluma 5, Batayang Aklat sa Filipino. Pp 77-84, Binagong Edisyon 2019 pp, Phoenix Publishing House, INC. 927 Quezon, Ave., Quezon City.

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpdpd@deped.gov.ph